

Ve výuce jsou časté aktivity nebo úkoly vedoucí k rozvíjení čtenářské gramotnosti, které jsou jednoduššího charakteru. Náročnější aktivity nebo úkoly, které však mají větší potenciál rozvoje čtenářské gramotnosti, jsou zařazovány jen v malé míře.

Reflektivní a hodnotící aktivity jsou využívány jen v nízkém počtu hodin.

V průběhu druhého stupně se původně pozitivní vztah ke čtenářství stává převážně negativním.

Na očekávané úrovni se s testovanými požadavky vyrovnali pouze žáci 6. ročníku ZŠ v testu čtenářské gramotnosti. Úroveň čtenářské gramotnosti testovaných žáků 1. ročníku SŠ je oproti tomu velmi slabá.

Slabší nebo slabé výsledky chlapců na základní škole jsou již patrné v 6. ročníku ZŠ a prohlubují se během druhého stupně základní školy.

Čtenářské dovednosti jsou u výrazné skupiny žáků v 1. ročníku SŠ ještě na nedostatečné úrovni.

5.2 Matematická gramotnost

Je výrazný rozpor mezi hodnocením stavu matematiky na základních školách řediteli a učiteli, kteří jsou s její úrovní spokojeni, a vysokým podílem žáků, kteří mají už v 6. ročníku ZŠ z matematiky obavy a vyjadřují bezradnost.

Negativní vztah k matematice je u žáků 1. ročníku SŠ výraznější.

Na většině škol je využívána „tradiční“ výuka s výrazně dominantní rolí učitele.

Věková skladba a s ní spojená menší ochota k pedagogickému růstu se projevuje v malém zájmu o inovace ve výuce matematiky, které se často redukuje na inovace technologické povahy.

Výsledky žáků 6. ročníku ZŠ v matematické gramotnosti zůstaly mírně za očekáváním, stále však byly výrazně lepší než výsledky žáků 1. ročníku SŠ, které je nutno označit za velmi slabé.

Žáci 1. ročníku SŠ nezvládali ani elementární početní dovednosti ve spojení se slovní úlohou a navíc výsledky děvčat jsou výrazně slabší než chlapců.

5.3 Sociální gramotnost

Rozvoj sociální gramotnosti je očekáván od školy, ale většina pedagogů je přesvědčena, že bez spolupráce s rodinou nelze dosahovat významných pokroků u žáků.

Na základních školách je rozvoj sociální gramotnosti organizačně zajištěn relativně dobře. Ze sledování průběhu, ale vyplývá, že není dostatek situací, které by byly vytvářeny nebo využívány pro rozvoj sociální gramotnosti.

V některých vyučovacích předmětech jsou strategie vytváření situací pro rozvoj sociální gramotnosti pomíjeny s odkazem na obsahové přetížení osnov.

Rozvíjení sociální gramotnosti prostřednictvím vhodných strategií (týmová práce, spolupráce na pravidlech apod.) je na středních školách oproti očekávání (vyspělejší žáci) využíváno výrazně méně často.

V testu sledujícím znalostní základ sociální gramotnosti dosáhli jak žáci 6. ročníku ZŠ, tak žáci 1. ročníku SŠ výsledky mírně pod hranicí očekávané úspěšnosti – vzhledem k obsahu